

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: **una pesseta.**
Fora d'Espanya: **dues pessetes.**

ADMINISTRACIÓ:

St. Bernat, 5, Pral. 2.^a
CIUTAT DE MALLORCA

Administrador: Juan Riuort.

LA AURORA

A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca-mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.

A Palma: Taller d'encuadracions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eularia, 25.—Llibreria de N'Ernest Frau, Brossa.

Surt cada dissapte per donar ventim i altres herbes an es qui s'ho guany

Notícies d'Australia

i de més endins

En du un enfilai *La Civiltà Cattolica* derrera que hem rebuda i en posarem ungs quantes.

Ja sabeu que l'Australia és una illa grandiosa, sa més gran d'Oceania, sa més gran del mon, cap an el pol sur o antàrtic, dominant-hi Inglaterra. Se compon d'una partida d'Estats autònoms; a un d'ells, Victoria, hi ha s'arquidiocesi de Melbourne. S'Arquebisbe d'allà, Monsenyor Carr, es diumenge de Cincogema d'enguany benefi posa sa Primera Pedra d'un col·legi universitari per estudiants catòlics: després hi hagué funció a la Seu, a on el Bisbe Coadjutor, Monsenyor Manix donà relació de tot lo que hi havia sobre aquella obra comensada. Han donada una escarada per fer part de tal Col·legi per 51000 lliures esterlines (un milió docentes setanta cinc mil pessetes), i ha d'estar acabada dins de vuit mesos. Tota aquesta doblorada i han d'aplegar per suscripció. Dia 11 de juny ja tenien 45.000 lliures esterlines, això és, casi tota la quantitat de s'escarada. Se considera que per moblar i enrengar s'edifici a punt d'instalar-s' hi es Col·legi seràn mester altres 20000 lliures esterlines. Persones que no són catòlics han donades candidats respectables, entre altres, el Jutge Higgins, 100 lliures esterlines (2500 pessetes).

Posa també la *Civiltà* la visita que un Delegat del Papa, acompanyat de Monsenyor Clearly, Bisbe d'Auckland, d'unes illes d'allà dessà Australia, feu una visita an es catòlics d'aquestes illes de Nova Zelanda. Aquells catòlics reberen tal visita amb gros entusiasme i una devoció fora mida, i es Delegat del Papa romangué agrada-díssim des grans progressos que fa sa Relligió Catòlica an aquelles regions, perdudes dins s'immensitat d'aquells mars esglaiadors.

Conta igualment *La Civiltà* ses provatures qnè han fetes no hi ha gaire alguns viatgers per arribar an el pol sur i escorcollar totes aquelles regions antàrtiques. Reialment es qui arribaren an es pol sur, fou un tal Amundsen dins el desembre de l'any 1911 i un tal Scott dins el janer de 1912. Una altra expedició investí sa mateixa gesta dia 6 de desembre de 1914 baix de sa direcció de Sir Ernest Shackleton desde Georgia del Sur, una illa entre Amèrica meridional i Australia. Es vapor *Aurora* que havia de replegar ses notícies des progressos de tal expedició, partí de Hobart de Tasmania, una altra illa allà dessà Australia, dia 24 de desembre de 1914; però, després d'un perillós viatge dins el Mar Antàrtic (Mar de Ross i Cap Crazier), hagué de tornar arrera per greus averies i toca a Nova Zelanda dia 2 d'abril d'enguany. Dins es juny es diari londinès *Daily Chronicle* publica una relació ben espinzellada de sa venturosa expedició de Sir Shackleton. Sa nau d'ets exploradors, de nom *Endurance*, quedà sembrada dins gel i aclocada se'n anà a fons dia 20 de novembre de 1915. Tanta de sort que ets exploradors tengueren temps de buidar-ne i de treure'n es queviures i ses llanxes salva vides; s'atrearen a un banc de gel qui surava, i se passaren tres mesos corrent a la ventura dalt aquell banc de gel, travessant es circol antàrtic dins es janer. Arribaren a veure-se

an es darrer extrem, fins que dia 7 d'abril d'enguany los arribà un socós. Llavò tiraren a la mar ses llanxes, s'hi posen de dins i arriben a s'illa Elefant, però una ratxa de vent los pren una llanxa i ja no la veren pus.—Deixaren de tenir per cap un tal Frank Wild, i Sir Shackleton amb altres cinc emprèn un viatge de 700 milles cap a la Georgia del Sur; hi arriben amb salvament després de quinze dies de navegació penosíssima. Aquí se reteren tres companys, i Sir Shackleton amb els altres dos seguí es viatge fins a ses illes Falkland (devers s'estret de Magallanes), i allà contaren tot lo que los havia succeït. Es resultats de tal expedició són: a) sa descuberta de 200 milles de costa nova; b) s'assegurança hidrogràfica completa de la mar de Weddell, c) sa rectificació de sa carta geogràfica de Nova Groenlandia del Sur, d) continuades observacions magnètiques i meteorològiques; e) importants exemplars biològics (vivents), f) vistes cinematogràfiques fins dia 30 d'octubre, g) i fotografies d'aquells paratges.—Llavò Sir Shackleton provà de salvar es 22 homos que deixà a s'illa Elefant, però li sortí malament. Sa nau de socors que hi anava, s'hagué d'aturar 20 milles abans d'arribar an aquella illa per causa des formidables i grandiosos pilots de gel, come muntanyes, que nedaven d'assí i d'allà; i se'n torna aquella nau a Falkland. De Nova Zelanda partí una altra nau de socós cap an aquella illa; però encara no'n sabien es resultat quant es corresponsal de la *Civiltà* envià sa seua relació, dia 28 de juny d'enguany.—Deu fassa que se sien salvats aquells 22 homos de s'illa Elefant.—Així mateix és tenir coratge atansar-se a emprendre tals expedicions. Pero anau-vos a posar amb ses idees d'ets homos!

Un monument an el Papa

Ja sabeu que el Papa Benet XV quant le hi feien, era Arquebisbe de Bolonia. Idò aquesta ciutat li ha volgut dedicar un monument dins la Seu d'allà, que és grandiosa i magnífica. Es monument romangué llest i l'inauguraren dia 4 d'octubre amb gran solemnitat, és una verdadera obra d'art.

Mèixic a la biorxa

Hi van les coses mèixicanes ben a la biorxa en tots sentits. L'Esglesia i totes ses persones de Relligió hi han corregudes i hi corren males aigos de tot, sufrint-hi una persecució horrible. Ets espanyols que hi caplevaven també se'n hi han duita una mala esmorçada; la major part han hagut de tocar el dos. Però noltros primer mos creiem que no més eren l'Esglesia i ets espanyols es perseguits i nafrats a Mèixic; però ara mos trobam que es General Carranza, que fa de President de sa República, si no de tota, de sa major part, ha embargats es fondos des bancs inglesos i francesos; i aqueis fondos no cregueu que fossen quatre doblers i un menut. Basta veure que *Le Temps* de París diu que França té tres mil milions a Mèixic, que corren perill de fer se mal-bé per França. Figurai si ha d'esser gros es sequeió que França i Inglaterra tenen a Mèixic.

Una Univeridad Comercial

Dia 2 d'octubre n'inauguraren una a Deusto, devora Bilbao. És un Estudi General de ses Assignatures de sa carrera de Comerç. Es sa primera que sa funda a Espanya; fóra d'Espanya, a ses nacions que duen es cap davant de sa civilització, n'hi ha moltes, perque són la nata per fer progressar es comerç, que de teulades en avall és s'anima de sa grandesa i prosperitat de ses nacions. ¿I que no sabeu qui l'ha fundada aqueixa Univeridad Comercial? ¿Vos creis que són es masons, es republicans, es radicals, es d'idees revolucionaries, que no's treuen mai de sa boca ses paraules de llibertat, cultura, progrés? Idò no, germanets! Aqueixa Univeridad Comercial l'han fundada es Jesuïtes! ¡Ah idò? Beveula-vos an aquesta!

Projecte barrufetenc a Panamá

Sa República de Panamá se troba una mica excitada per obra i gracia de la senyora Masoneria. Ses Cortes estan ubertes, i sa majoria des diputats son inçrèduls i missatges d'En Barrufet, i han votat això que diuen es *matri-moni civil* i que no és més que un *amistansament legal*, una de tantes d'invençions d'En Barrufet per enforçar moltes d'ànimes i porer-les-se'n dur ben descansat a l'infern. Es catòlics d'allà, que són s'immensa majoria, encara que n'hi ha massa d'encadernats o costipats en sa fe, e-hu han pres molt tort, i comensen a moure-se, cebrant aplecs i fent manifestacions públic per tot arreu contra aquella llei del dimoni. Molts de diputats ara ja comprenen que la gent no los tornarà votar per haver votada ells aquella llei. Així és que hi ha coratge de que se modificarà en mon sentit això de *s'amistansament legal* que sa masoneria vol imposar an el Panamá, per ofendre l'Esglesia i molestar es catòlics, suprem ideal de sa masoneria per tot arreu.

Estadística feresta

Balans de sa guerra

Mirau lo que posa sa revista des Jesuïtes de Madrid *Razón y Fe* d'aquest mes de novembre: «Es balans de dos anys de guerra que es gran Corter General d'Alemania publica, ofereix la següent claricia:

Territori que ets Imperis Centrals ocupen dins ses diferents nacions *aliades*: 431.000 kilometres quadrats.—Territori que ets *aliats* ocupen d'ets Imperis Centrals: 22.000 kilometres quadrats, això és, 1.000 a Alsacia i 21.000 a la Bukovina i Galitzia.

Presoners que ets Imperis Centrals han fet an ets *aliats*: 2.652.287.

Botí de guerra duit a Alemania: 11.036 canons amb 4.748.038 projectils;—9.096 carros de municions; fusells i carabines, 1.556.132;—pistoles i revólvers, 5.460;—ametralladores, 3.450;—Una gran part de tals canons i ametralladores les fan servir ets alemanys contra ets *aliats*.

Per lues de navilis, segons s'Almirallat alemany: grossos bastiments de guerra *aliats*, 49, que fan un total de 562.150 tonellades; navilis, alema-

nys, 30, amb un total de 191.331 tonellades.

Naus mercants aliades, 1.303, que suposen 2.574.206 tonellades.

Quant se sabrà tot lo que sa guerra ha fet mal-bé (es morts, es ferits, ets afollats, sa gent destruïda, es mal que sa guerra haurà fet a ses ciutats i terres conradisses), serà una cosa d'horror, aborronadora.

Entusiame a sa man revés

E-hu és es que hi ha a Portugal per anar a sa guerra europea. Es diari de Madrid *La Correspondencia Militar* diu això: «Ses sancs van més calentes de cada dia, i no serà gens extrany que se repetesquen es fets sanguinosos. Sa moral des nostros veinats (es portuguesos) per anar a sa guerra és de lo pitjor que se puga suposar; no és possible preveure lo que passarà es dia que ses tropes s'hagen d'embarcar cap a França. «Ses Comissions d'inglesos i francesos són a Lisboa, i no crec que treguen gaire bona impressió des costat que puga fer Portugal a França i a Inglaterra». I acaba s'articulista dient: «Tengau en compte que Portugal se troba intervengut i dirigit de ses Comissions Extranjeres». ¡Pobre gent de Portugal! No los arrendariem sa ganancia que puguen treure d'esser-se aficats en aquesta guerra!

Es catòlics francesos

an es servici de França

Un tal Pere Debay ha comensada a publicar sobre això tota una obra. N'ha publicat un tom, que just tracta de sa diocesi de París. Allà se veu ben provat que: a) Sa societat *Creu Rotja* de França confessa, plena d'agraïment, que sa major part des qui trebaien a favor de ses víctimes de sa guerra són catòlics fervents i pràctics; b) Que es Seminaris i Convents de la Diocesi de París se posaren tots, quant esclatà sa guerra, a disposició de ses Autoritats militars i de sa *Creu Rotja* per rebre i cuidar es ferits. c) Es Relligiosos i Relligioses de França han donada sa prova més grossa que mai se fos vista de patriotisme, perque allà on la França oficial feia tants d'anys que los perseguia i atabuixava de tan mala manera i sense cap motiu ni raó, tot d'una que esclatà sa guerra, es qui havien hagut de fugir de França per porer viure, s'espitxaren a França i tots se presentaren a ses Autoritats oferint es seus servicis, sa seua sanc, sa seua vida per defensar França. d) Una de ses coses més admirables és també lo des *capellans militars*. Resulta que, moguda sa guerra, se trobaren dins s'exèrcit francès 22.000 capellans, és a dir, un element relligiós formidable. Però es capellans s'odats tenien que cumplir es sets devers militars, incompatibles amb s'exercici des seu Ministeri sagrat. L'any 1914 es Ministre Viviani, havent-lo estret ben fort el Comte de Mun, al cel sia, permeté que anassen an es front de sa guerra come capellans de retgiment amb permís de ses Autoritats esglesiaístiques i militars, però fent avinent que no hi havia d'on pagar-los. Aquí s'obri una suscripció popular per pagar-los, que en pocs dies produí 100

mil francs. Mort es Compte de Mun, s'encarregà d'atendre an això Mr. Geoffroy de Grandmaison. Molts de capellans les han anomenats amb grans elogis dins ses *Ordes del dia* p'és seu heroisme i abnegació en tota classe de servicis i molts d'ells son caiguts gloriosament an es camp de batalla. molts los han fet oficials i han pujat de Grau per la seua valentia i heroic comportament. Sa major part serveixen com tals apellans de regiment i a Sanitat per assistir an es ferits an es camp de batalla i dins hospitals i llavò dins ses oficines; i es Majors, siguen quines siguen ses seues idees, n'estàn agradadíssims. Allò de sa suscripció per pagar es *capellans de regiment* ja no se fa; los paga es Govern mateix, que s'és arribat a convèndes valor que té sa moral cristiana per cer encoratjar es soldats i fomentar i sostenir s'esperit de sacrifici, sensa el qual no serveixen de res els exèrcits. —Deu fassa que es governants francesos obriguen ets uis de tot en totes aqueixes coses d'Esglesia i de Relligió, que resulten tan bones, profitoses i admirables p'és còs, per sa prosperidat i gloria de sa nació. com per ses ànimes i per sa salvació eterna. Mai és estat mal per sa vida temporal lo que és bo per sa vida eterna. —Es desconéixer tot això, s'ignorar-ho i negar-ho i que n'ha duita i que n'ha duita de ronya a França! Quina gran nació que seria França, governada segons Deu! No som noltros, és s'historia que hu diu ben llampant! Ets inimics més grossos de s'historia de França són es polítics francesos de coranta anys ensà. ¡Mal llamp el dimoni, que és estat es seu Mestre!

¡Desgraciad!

E'hu és massa un escrigadoretxo que dissapte passat demunt s'*Obreringo Balear* blasfema negant que hi haja cel, infern ni purgatori. I aqueix ma lanat diu que té casi tota sa seua familia an es cementeri, i que hi anà es dia de Tots-Sants a dur per encàrrec d'altri corones demunt sa tomba d'una germana d'ell! En fa molta de compassió aqueix desgraciad, que ha perduda sa fe! I per que dugué allà aquelles coronas si no creu en cel, infern ni purgatori? Si en morir-se es còs tot, se mor, anima i còs, i no en queda res, ¿a on treu cap fer res p'és morts? ¿de quin profit ha d'esser p'és morts fer res per ells, si d'ells ja n'on queda res més que ses cenres seues? Venturosament això deno creure en cel, infern ni purgatori és una cosa tan desbaratada i sensa cap ni peus, tan irracional i monstruosa, que s'humanitat de tots es sigles e hu condemnada i rebutja. Si, tots es pobles de la terra de tots es sigles han cregut i creuen en sa vida futura; es no creure-hi és una excepció, una monstruosidat. Només son quatre torra-pipes, quatre desgraciats que diuen que no hi creuen. Són tan pocs que encara no han pogut formar, no ja una nació, sino fins i tot un pobletxo de mala mort. Aqueix desgraciad de s'*Obreringo Balear* ell mateix confessa que «no pensa com ets altres». ¿Negau germanet, s'existencia del cel i del purgatori? No hàgeu por: no hi anireu. An el cel i an el Purgatori només hi van es qui hi creuen. ¿No creis en s'existencia de l'infern? Estigau descansat: en morir-vos, si no vos sou convertit, e'hu tocareu amb ses mans si n'hi ha d'infern.

Polonia Reine independent

Diumenge passat ets Emperadors d'Alemania i Austria feren tenir ver allò que havien promès an es polacs, de restablir es Reine de Polonia, que an es sigle XVIII se repartiren Prussia,

Russia i Austria i que es polacs sempre havien sospirat per refer-lo i mai havien pogut. Idò si diumenge dins s'antic palau reial de Varsovia se reuni tota sa gent grossa d'allà: clero, autoridats, noblesa, gent de lletres i de diners, i davant tota aquella gentada es Governador General lletgí en alemany i en polac es decret de erecció i proclamació des Reine de Polonia independent. Es Rector de l'Universidat en nom des poble polac donà les gracies a Alemanya i Austria tirant un discurs eloquentíssim, i tothom esclatà en plors d'alegria i entusiasme. Sortí aquella gentada d'allà dins, escampant-se per tota la ciutat sa bona nova, i tot eren crits de victoria, alegransa i goig per plasses i per carrers, i festes i sarau per tot. Sembla que el Rei ha d'esser el Príncep Leopold de Baviera, catòlic, perque ja es sab que Polonia es tota catòlica, gracies a Deu. —An ets aliats los és caiguda ben avall sa proclamació des Reine de Polonia independent perque massa clar veuen que amb això Alemanya i Austria s'han guanyat es cor des polacs, que sempre voldrán anar amb sos Imperis Centrals, perque s'hi són campats millor que no amb Russia i demés aliadaria. El Príncep Leopold ja s'és espitxat a Varsovia a prendre sa Corona que li han donada.

Sobre tot i que Deu beneesca i confirmi aqueixa restauració des Reine de Polonia independent, i que dur molts de sigles, forta, gloriosa i ben feel a l'Esglesia i a Deu! Amèn.

Una bona obra des Cònsul francés

Es Cònsul francés de Ciutat Abans de tots-Sants feu anunciar demunt es periòdics que es dia dels Morts a la Seu se dirien misses p'és francesos morts a sa guerra actual.

Això fonc una cosa molt digna i laudable i que noltros aplaudirem amb tota sa nostra ànima. ¿Que porien fer millor es francesos que hi haja a Mallorca amb tots es francòfils que comanar a Deu ses ànimes des morts an aqueixa guerra? Això és una professió de fe catòlica i un acte de caritat sublim que ennobleix i dignifica tots es qui el fan.

¡O si dins Espanya just mos fossen arribades de França d'un centenar d'anys ensà noves de ses Autoridats francesos per l'estil d'això que feu es Cònsul de França a Ciutat de convidar la gent per anar a la Seu a oir misses el Dia dels Morts! ¡si de ses Autoridats francesos no mos fossen arribades en tant de temps més que noves així, de cada centenar de germanòfils que hi ha dins Espanya, estigau segurs no n'hi hauria deu ni tal volta cinc de persones germanòfiles. Molt de mal ha fet a França davant es catòlics espanyols sa guerra a la Esglesia i a sa Relligió que es Governants francesos han sostenguda tant de temps dins França!

ENTREVERSOS

DE

L'Amo'n Llorens Caldentey

V.

Ses faves des Còs.

Tresor del cel és sa mà des pobre que reb la que li dona es ric, i per que no se fassa mal-bé en lo terra, e'hu deposita an el cel.

Sa mà des pobre és una vidriola segura que fa Cristo p'és qui dona almoïna, perque tot lo que es pobre reb, Cristo hu accepta.

Cristià, dona an es pobre una grapa de terra, i rebràs el cel; dona una moneda i te tornaràn un reinat, dona

an es miserable i t'ho donaràs a tu mateix.

Tot lo que donaràs an es pobres, tu e'hu tendràs; allò que no donaràs, an es pobres, e'hu tendrà un altre.

Major do te dona es pobre qui t demana per amor de Deu, que no li dones tu amb tot quant li dones.

Ben convençut l'amo'n Llorens d'aquesta sagrada teologia, tan conforme an el seu cor generós, s'enamorà tant de sa virtut de s'almoina que no tenia res seu. Encara que sempre i en tot fogia de sa vanagloria, i respecte de s'almoina seguia es consei evangèlic «que sa mà esquerra no sàpiga lo que dona sa man dreta», era tanta s'almoina que feia, que no poria ascondir sa resplandor de la seua caritat, i ses aigos abundants de ses tribulacions no bastaren per apagar es foc de sa seua gran amor an el proïsme.

Així com es sol surt sensa fer gens de remor i brilla fent be a tothom, així l'amo'n Llorens, sensa moure gens de renou, feia bé a tots es pobres que poria. Vetassí unes quantes fetes seues que hu demostren.

Una veinada de *Baix des Còs* se presenta un dia a ca'n Aulesa i diu:

—L'amo'n Llorens, En tal i En Qual (les anomenà p'és nom) cada vespre, tardet, van an es favar que teniu an es Còs i se'n duen una bona senaia de faves tenres.

—¿Que heu sabeu cert? diu ell.

—¡I tan cert com e-hu sé! diu sa veinada. ¡Si jo mateixa los hi he vists! Però ¡no'm destapen per amor de Deu!

—No tenguen ansia! diu l'amo'n Llorens, i per amor de Deu sia de s'avis!

Lo endemà vespre l'amo'n Llorens s'amaga a un punt apropiat d'on pogués veure sa rata-tragineria, si és que hi anàs. Espera que espera, al cap i a la fi ¡ja hu crec! que comparegué es lladre a dur se'n ses faves tenres: amb quatre grapades tengué sa senaia plena de bajoques, i fogí més que depressa. L'amo'n Llorens li pitja darrera, ben alerta que es lladre no se'n temés, i al cap d'una estona aquest arriba a ca-seua, entra i tanca amb biulò; i casi an es mateix instant l'amo'n Llorens també hi arriba, i escolta i escolta p'és forat des pany, i veu que un niu d'infants amb gran alulea s'exclamen:

—Mun pare! ¿que mos dius faves tenres per sopar?

—Sí, fills meus, diu aquell homo. Vaja! posem s'olla an es foc! i, en esser cuites ja tendrem de que sopar.

Quant acabava de dir aquestes paraules, senten tocar a ses baules de ses portes des carrer.

—¿Qui és? diu aquell homo tot trastornat.

—Amics! diu l'amo'n Llorens de defora.

No gosava obrir de cap manera aquell lladre perque li aparegué sentir sa veu de l'amo'n Llorens. A la fi li obri i l'amo'n Llorens entra. ¡Quin retgiró més gros se'n dugué aquell pare de familia quant se veu davant aquell an-e qui havia robades ses faves, que ja volien posar dins s'olla! E-hu conegué a la lleu l'amo'n Llorens i amb molta dolura los diguè:

—No tengueu por, que no venc per fer-vos cap mal, sino per fer-vos bé. I ara digau-me: ¿per que m'heu robades ses faves? ¿Per que no venguéreu a ca-nostra a demanar-me permís i vos n'hauria donat per dur vos-ne ses que havieu de mester per menjar?

—L'amo'n Llorens, s'exclamà aquell homo, vos teniu massa raó; pero jo estava empegueit.

—D'anar a robar, heu d'estar empegueit! diu l'amo'n Llorens. Mirau es mal exemple que heu donat an ets infants i altres persones que vos han vist. Merexerieu tancar dins sa presó; i tanta sort que no heu robades ses faves per secar-les ni per fer-hi negoci, que de lo contrari...

—L'amo'n Llorens! diu aquell, perdonau-ho per aquest pic! que ja veis

que no era per altra cosa més que per pura miseria!

—E'hu veig, diu l'amo'n Llorens, i hu he tocat amb ses mans perque vos escoltava. Je defora com ets infants han moguda alulea quant han vistes ses faves tendres! Res, cada dia poreu anar an es còs a dur vos-ne faves tenres mentres n'hi haja; però vull que hi aneu més prest i no tant d'amagat, a fi de que vos veja qualcú i li pogueu dir que teniu permís meu per fer-ho.

—¡Mil gracies, l'amo'n Llorens! s'exclamà aquell pobre.

—Bono! diu l'amo'n Llorens, ¿i que no teniu pa per menjar amb ses faves?

—No gens ni mica! diu aquell.

—Anem amb mi, idò, i vos ne dsnaré un! diu l'amo'n Llorens.

I així heu feren.

Aquí, aquí està sa solució des ferest problema que hi ha entre es capital i es treball, entre es rics i es pobres: moralitat i almoïna. L'Amo'n Llorens no era cap senyor, pero era riquíssim en bondat i caritat.

¡Benaventurats els qui usen de misericordia, perque ells n'alcançaràn!

J. P.

Allò d'ets Inspectors d'Hisenda

Sa Comissió que anà a Madrit per arreglar la cosa amb so Ministre d'Hisenda, ja és tornada, i és venguda satisfeta. Veren es Ministre. en parlaren d'aprop, i se varen entendre, manifestant-se «quell molt ben dispost a favor de Mallorca i que mos donaria més que sa Comissió no havia demanat. Amèn que sia vera aquesta, ¡com-essel-la-revenjoli! Amèn que sia vera!

Noticies de sa guerra

Arribades dia 3

—A ses costes de Cartagena un submarí a fonat un vapor noruec, salvant-se sa tripulació, composta de 125 homes.

—Un *aviador* francés aglapí un tren a on anava el Kaiser, hi ni amollà unes quantes bombes fent algunes víctimes.

—Sembla que es Govern francés ha romput es conveni fet an es janer d'enguany amb Alemanya sobre baratar-se presoners d'una banda i altra. Segons tal conveni, França havia d'amollar ses dones alemanyes i ets homos menors de 17 anys i majors de 55 i enviar-los a sa frontera alemanya, sempre que no fossen reus de crims o delictes punibles. Es Govern francés se negà a amollar aqueix tals que no justificassen ses causes; i per això es Govern alemany ha donat orde de pendre persones de ses families principals des territoris francesos que Alemanya ocupa fins i tant que França amoll aquells alemanys que té tancats.

—No és ver que a Montenegro hi haja gens de revolució contra sa dominació austriaca a la qual estàn subjectes pacíficament.

—Segueixen es submarins afonant navilis aliats devers ses costes de Portugal; també *reben* es neutrals que duen contrabàndol de guerra.

—Un diari de Roma fa notar que Russia ha enviat un exèrcit a Rumania, França hi ha enviats oficials d'Estat Major, Italia ha ajudat atacant ets austriacs per sa banda d'Albania; just és Inglaterra que no ha fet res per Rumania més que enviar-li bones paraules. Això diu un diari de Roma, que no creim que siga gaire germanòfil.

—Es periòdics alemanys diuen que, just amb un dia sortiren des ports de Noruega 19 navilis carregats de contrabàndol de guerra cap a Inglaterra i França; per això es submarins los fan tant de maig.

—Sembla que ets alemanys han desocupat es fort de Vaux, devora Verdun, fent mal-bé abans ses fortificacions majors que hi havien fetes. Es que es francesos han concentrat tot es seu foc d'artilleria contra aquest fort. Veurem ara que succeirà.

—Telegrafien de Cadiz que qualcú a s'estret de Gibraltar ha vists submarins alemanys que s'aficaven dins es Mediterrani. ¿Com no los han capturats es bastiments de guerra inglesos?

—Telegrafien de Londres que es President des Govern anglès ha declarat que ses víctimes que es zeppelins han fetes amb ses seues volades part demunt Inglaterra, son 6692 persones d'aquels n'hi ha 4000 de mortes. ¡Sí que hu ès ferest! ¡Que Deu les haja acullides totes en la santa Gloria. Amèn.

Arribades dia 4

—Es submari mercant *Deutschland* és arribat a Nova Louran.

—Telegrafien de Londres que Alema i Austria han resolt restaurar es reine de Polònia, baix des protectorat d'elles dues, i donar s'autonomia a Galitzia.

—El Kaiser ha assegurat an ets Estats Units sa comunicació postal ent-e Alema i Nort-Amèrica per via dels submarins.

—Arribàn noves d'Inglaterra de que Alema i Austria fan un sens fi da submarins; i per anostar es qui los han de menar, posen ets aprenents dins submarins ja fets i los fan navegar per dins el Mar Bàltic allà on ès més bo de fer, navegar-hi.

—Telegrafien de Nova York que es vapor *Marine* que un submari tirà a fons i duia nort-americans, anava abanderat come transport de guerra.

—A Sofia, capital de Bulgaria, es Tribunal ha condemnat un tal Ghendief, que, essent Miristre d'allà, rebé d'ets aliats vint i quatre milions de francs per lograr que Bulgaria declaràs sa guerra a Austria i Alema i.

—Ets atacs des General Serrail Generalíssim d'ets aliats a Salònica son un enfiloi de fracassos; los diu tort an ets aliats devers es balkans.

Arribades dia 5

—Foragitats de Tansilvania es rumans, ara se defensen fort dins la Valaquia, que els austro-alemanys els han invadida i cadadia s'hi fan més envant. Devers P-dreal es rumans també se'n han duit una bona assoldida, perdent s'artillera que hi tenien.

—Dia vint del mes corrent començarà es barat de preoners ferits entre Alema i i França.

—Devers ses aigres de Tortosa un submari afonà sa goeta italiana *Saona*; sa tripulació sa salvà i prengué terra devers Vinaròs.

Arribades dia 6

—Segueixen donant les-se inglesos i francesos amb os alemanys an el Somme i a Verdun, ara avensant, ara reculant uns i altres sense progressar gaire ni uns ni altres. Fent-ho així n'hi ha per no molt de mos de guerra, sino per molts d'anyos. Om se suposa que an es francesos ndos favoreix gota que tot això s'haja le fer dins França.

—A Dinamarca è caigut molt tort que Inglaterra no dex dur carn d'Islandia a Dinamarca, aà on Islandia ès una colonia dinamarquesa. De manera que Inglaterra vol comandar de ses colonies de Dinamarca i llavò mos surt proclamant-se defenora i sostenedora de sa llibertat de se nacions petites! ¡Com esvernedíssim! Inglaterra!

—Ahir a Lublin sepublicà un decret de l'Emperador d'Alemania i de l'Emperador d'Austria ient que aqueis Emperadors, confia de que ells han de triuñar i desitjar es bé des territoris de Polònia que an presos a Rus-

sia, han resolt de fer-ne una monarquia hereditaria i amb Constitució propia, i se ficarán ses fronteres des nou Estat tot d'una que s'acab sa guerra. L'emperador d'Austria també ha publicat que concedeix s'Autonomia a Galitzia, que s'implantarà tot d'una que s'acab sa guerra. ¡Amèn que sia prest!

—S'Arquebisbe de París ha rebuda una carta des Cardenal Secretari d'Estat del Papa que li diu que Benet XV escrigué an el Gran Turc demanant-li que es soldats cristians que moriren an es combats des Dardanel, rebesen digna sepultura; i que el Gran Turc ara ha enviades an el Papa fotografies deses tombes que ha fetes fer per aquells soldats per que vés el Papa sa manera noble amb que va atendre el Gran Turc es prec del Papa.

—Es corresponsal de *New York Tribuna* a Berlin parla de futurs sucesos diplomàtics entre Alema i i Rússia, al·ludint a ses negociacions de pau que hi ha entaulades secretament entre aquelles dues grans Potencies, per més que ets aliats e-hu neguen.

Arribades dia 7

—Pareix que se son enteses a la fi Alema i i Noruega sobre allò des submarins, gracies a Deu.

—Un periòdic de Berlin assegura que es Baró de Vitchog, rus, és a Berlin amb amplex poders per tractar de fer ses paus Russia amb Alema i i Austria, separadament d'ets altres aliats. Es qui firma tal article ès un Diputat suís, Griu. Sa notícia ha produïda gran sensació. ¡Amèn que sia ver i que se fassen ses paus ben aviat, anque nomès sia d'Alemania i Austria amb Russia!

—Es periòdics grecs en general segueixen essent contraris d'ets aliats i sobre tot des Govern faccions i rebel·lo d'En Venizelos.

—Es telegrames italians diuen que s'exèrcit italià ja ès nomès 18 kilòmetres lluny de Trieste. Ara veurem quant e-hi arribarà. Diuen aqueis telegrames que ets italians han presos 40366 soldats i 10008 oficials d'Austria. Lo que no diuen si ès des que comensà sa guerra o just d'aquests dies. Tant si ès una cosa com s'altra fareu molt bé si hu posau en corentena. ¡Trobam que són massa soldats i massa oficials! Esperem que venga més claricia.

—Telegrafien de París que ets austriacs que batallen devora Goritzia reben continuament grans reforços.

—Arriben noves de Grecia que devora Salònica se toparen forses gregues lleals an el Rei i forses *venizelites* i que se pegaren una fregada.

—Diuen que a Polònia se formarà un exèrcit propi, que li ajudaràn, en esser mester, alemanys i austriacs, que cobraràn més forsa encara amb sa creació des Reine de Polònia. Això creuen Austria i Alema i.

Arribades dia 8

—A Polònia tot son festes i sarau per amor de sa restauració de Polònia come Estat independent; es polacs no hi caben de gaubansa de veure se, després de prop de dos sigles, formant una nació independent, que era allò que tots volien de bon cor.

—Segueixen donant les-se a té qui té ets alemanys amb francesos i inglesos an el Somme sense guanyar uns ni altres, perdent tots, això sí, temps, vides i diners a forfollos.

—Sembla que ets alemanys mogueren sa campanya de Verdun, no propiament per prendre-hu, sino per aturar una grossa ofensiva que preparaven francesos i inglesos per recobrar ses mines de carbó i de metalls de Briey que tantíssima falta los fan des que los ho prengueren ets alemanys, i que són un element de forsa immensa per sostenir sa guerra. Amb tot lo de

Verdun ets alemanys han conseguit completament tot aquest objectiu.

Arribades dia 9

—Es polacs segueixen contents de tot per haver conseguida sa seua independència come nació formant de bell nou una Monarquia; per això milenars d'ells han enviats missatges d'agraïment an els Emperadors d'Alemania i Austria. A totes ses ciutats i viles de Polònia fan festes i saraus i tiren sa casa per sa finestra de contents que estàn de s'independència que han conseguida.

—Un diari de Zürich (Suïssa) diu que ets alemanys ara fan uns canons que arribaràn amb sos seus tirs 40 kilòmetres lluny. ¡Sí que hu ès ferest així mateix!

—Se nota certa calma an es front italià de Goritzia, de Salònica, de Rumania i de Russia. Així mateix hi ha ses seues fregades, però no són cosa major.

Un pare qui's volia casar amb sa fia

Açò vol dir que era un veiet viuado que tenia una fia.

Sa fia va créixer, se va fer jovençana, i ben agradosa, i son pare va reparar que més de quatre jovenets li anaven derrera. An es veiet açò li caigué com un plom.

Llavò que era vei, i cada dia ho seria més, ¿i sa fia l'havia de deixar?... Com ho faria ell, tot solet?..

I se'n pensà una. Crida sa fia i li diu:

—Veig que es jovenet te fa es rondo. Si tu te'n vas amb un altre, com quedaré jo, vei i tot sol?... He pensat que mos hem de casar junts.

—¿I ara que me deis?—respongué sa fia.—Sí, ja ho sé,—digué ell,—que es casar-se am sa fia un pare es cosa mai vista; però jo no hi veig altre camí. M'he de casar amb tu.

—¡Bonoi!—digué sa fia.—Per casar-mos hem de veure es Rector, i són de menester ses tres amonestacions.

I sa fia ja ès partida a contar-ho an es Rector.

I es Rector li va dir:—Demana-li a ton pare una cosa impossible; diga-li que, per casar-se amb tu, t'ha de regalar un vestit que dugui pintats tots els peixos de la mar.

Així feu sa jove. Son pare, trist i desconsolat, veent que li era impossible fer lo que sa fia li demanava, se'n anà a sa vorera de la mar, plora qui plora.

Passà un homo, i li preguntà.—Perquè plorau?

—Ai! va dir es veiet,—tenc una fia, i per que no me deixi, ara que som vei, me vui casar amb ella, i ella hi consent si li regal un vestit que tengui pintats tots els peixos de la mar.

—Si no ès més que açò,—digué es passatger.—no ho val que ploreu. Jo'n tenc un de vestit de aquesta casta i us lo donaré.

Ja ès partit a ca-seva i li entregà es vestit an es vei.

Aquest tot satisfet el va dur a sa fia, que'n quedà meravellada.—Sí que ho es una cosa mai vista!—digué ella.

—Idò, ja mos porem casar,—digué son pare.

—Per casar-se, són necessaries tres amonestacions,—digué ella.—I ho anà a contar an es Rector.

—Demana-li una cosa de tot impossible, diu aqueix: un vestit que dugui pintats tots ets estels del cel, i es Sol i sa Lluna. I mira que tenc ansia que no sia el Mal-Esperit que hi balli p'es mig.

I sa jove donà s'embaixada a son pare.

I son pare, tot desolat,—ja ès partit,

i se asseu a sa vorera de la mar, plora qui plora.

Va passar s'homo de s'altre dia, i li pregunta:

—Per que plorau tant?

—Ai!—digué es veiet,—sa fia, per casar-me amb ella, ara m'ha demanat un vestit que tengui pintats tots ets estels del cel, i es Sol i sa Lluna.

—No ploreu més!—diu aquell.—Jo ne tenc un de vestit així i us lo anaré a dur tot d'una.

I ho feu. Es veiet, quand va veure es vestit no va quebre en pell de content, i el dugué a sa fia.

—Jas, vet aquí es vestit que m'has demanat,—li digué son pare.—anit ja mos porem casar.

—No, mon pare,—digué ella;—per casar-se son de menester tres amonestacions, i no'n teniu mes que dues.

I sa jove, fora vessa, se'n va a contar-ho an es Rector.

I es Rector digué:

—Com a prova tercera demana-li una somera que mengi i begui; que no cagui ni pixi, que sia buida, i se tanqui am clau i tancadura.

Es vei com sent aquesta embaixada, se'n anà a la vora de la mar plora qui plora.

Va passar s'homo d'ets altres dies, i li digué:

—Idò, per que plorau?

—Ai!—respongué es veiet,—sa meva fia, per casar-me amb ella, ara m'ha demanat una somera que mengi i begui, que no cagui ni pixi, que sia buida, i se tanqui am clau i tancadura.

Idò, no ho val que ploreu,—digué s'homo que anava de camí.—Jo ne tenc una, i us la aniré a dur.

I cum-de-facto ho va fer.

Es vei tot satisfet anà a ca-seva i cridà sa fia:

—Jas! vet aquí lo que m'has demanat: ara ja mos porem casar.

—Sí que es ver,—digué sa fia;—però ja ès tard; rentau-vos es peus, anau a dormir, i demà mos casarem.

Son pare ho va fer, i sa fia s'aficà dins sa somera, s'hi tancà en clau, i la amollà a pasturar p'el camp.

Vetaquí que el Rei era sortit a caçar, i es cans van trobar sa somera, i, lladra qui lladra i enrevoltant-la no fou possible fer-los rependre sa caçada. El Rei ordenà que menassin sa somera, i tornats a palau, la tancaren dins s'estable:

Un criat de sala del Rei, conversant amb un de sa quadra, contà que aquella nit a palau hi havia gran ball. Sa joveneta, de dins sa somera, ho sent, se posà es vestit de tots es peixos de la mar i, quand va veure sa seva, que ningú la sotjava, surtí de sa somera i pujà a sala de ball.

—Una senyoreta demana si pot entrar,—digué un criat.

—Sí, que entri—digué el Rei.

I entrà sa joveneta amb es vestit que tenia pintats tots es peixos de la mar. Veent-la el Rei, ne quedà embavat.

Li demanà per ballar amb ella, i balla qui balla, mai se'n cansava. i cada volta mes animorat el Rei.

Ella no sabia com fer-ho per anar-se'n d'amagat, sense que se'n entemessen. Però va veure sa seua i desparegué, tancant-se dins sa somera amb clau i tancadura.

A l'endemà, estant dins sa somera, va sentir com un criat de sala parlava amb un de sa quadra que aquell vespre el Rei donava un altre ball. Sa jove se posà es vestit que tenia pintats tots ets estels del cel i se'n anà an es ball, demanant llecencia per entrar.

—Si que entri,—digué el Rei. I com la vegé quedà mes animorat que mai. Li demanà per ballar amb ella, i venga balla qui balla, sa major part de sa nit.

Quand ella va veure sa seva s'espità sense que se'n entemessin, però el rei havia manat a dos guardies que no la deixassin de vista, i els guardies la seguiren,

Però ella, que s'havía pervenguda, tirà un punyat de pebre cuent per nom

an ets uis des guardies, i mentres ells se furonaven ets uis, ella desaparegué i se tancà amb clau i tancadura dins sa somera qui menjava i bevia, i no cagava ni pixava.

El Rei, quand veugué en sabuda de sa passada, sa posà malalt.

I sa jove ho va sebre, perque un des criats de sala, conversant amb un criat de sa quadra, ho anà contant, dient que el Rei de cada dia hi afegia an es feix.

Sa jove se vestí de doctor, i passant per ca'l Rei demanà si'l podria veure un doctor nou, i li feren de resposta que sí. Entrà es doctor nou; examinà al Rei i li digué:—El Rei, estau malalt de talent de peix, d'un peix que vau veure un vespre an es ball.

El Rei digué que sí —Per curar-vos, jo vos donaré es peix que us animorà. I li donà es peix que es vestit tenia pintat devant.

El Rei li digué que estava animorat de sa jove, i no podent sebre a on s'era amagada, d'aminorament se posà malalt, i d'animorament se consumia.

Es doctor nou li digué:—Jo som sa jove per qui suspirau.

I se van casar.

¿I son pare de sa jove?—Ja és de creure que, si sa fia se va casar amb el Rei, a son pare no li faltaria que en tengués bona ansia en ses veieses. I no el degueren veure mai mes tot sol a la vora de la mar, plora qui plora.

FRANCESC CAMPS

1. Me la contà Na Juana Bagura de Mitjorn-Gran.

En Juanet Carnisser (1)

Això era i no era un Carnisser pobre que no més tenia un fill, que nomia Juanet, atxaravit, agraciat, bon al·lot ferm.

Devant ca's Carnisser, porta per porta, hi havia una casa de senyor d'aquelles més riques, sa més rica d'una hora al redó, i només tenien una fia, que nomia Catalina, tan garrida i gentil com bona al·lota també.

En Juanet i Na Catalina sempre juhaven plegats des que comensaren a sortir p'es carrer un i altra, que eren des mateix tenor.

Com hagueren doblegats es deu anys, veient-los la gent tan agermanats, comensaren a dir:

—Veiam com acabarà això! ¡Les hauràn de casar plegats an aqueis dos estornells!

An es Carnisser no li sabia gens de greu que hu diguessen, però en sabia molt an es pares de Na Catalineta, que acabaren per privar-la de tornar jugar amb En Juanet.

Aquella al·lotona en tengué un disgust de mort, i plorà una partida de dies, perque l'estimava massa an En Juanet, i no per res de mal i sensa sebra com ni com no; però sa veritat és que solen comensar així ses amors fortes que llavò duen tanta de coa.

Com Na Catalineta s'enutjà tant que estigué una partida de dies sensa tastar res, son pare tot enfadat i fent flama contra En Juanet, agafa un esclau que tenia, i li diu en tot secret:

—Mira, això que ara te diré, no hu digues a negu nat del món, si no vols que' fassa botir es cap de dalt ses espalles. Si mates En Juanet d'aquí devant, de ca's Carnisser, te donaré sa llibertat, te'n poràs anar a ca-teua franc de tot.

Com s'esclau sent aquelles comendacions, badà uns uis com un salers, li vengué allò molt de nou, i digué:

—Però, senyor, i m'hi trobaran si el mat! i llavò me mataran a mi!

—Homo, diu es senyor, e'hi ha mol-

tes de maneres de matar pussés. Tu val-te des teus enginys per llevar-lo des mig sensa que t'hi afinin!

Aquell esclau prengué sa seua; es seu senyor tenia un grandió jardí fora de la ciutat, a on En Juanet era anat mil vegades a jugar amb Na Catalineta; s'esclau se presenta a ca's Carnisser i diu.

—Ara es senyor m'envia an es jardí. Deixau que me'n men En Juanet, per no haver-me'n d'anar tot sol!

—Que hi vaja! diu es Carnisser, sensa pensar mal negun per allò de que qui mal no fa, mal no pensa.

S'esclau se'n mena En Juanet cap an es jardí; i, per enlleponir-lo més, li dona una bona grapada de confits i caramels, i En Juanet, ja hu crec, tot content xucla qui xucla confits i caramels! sensa reparar per on el se'n menava es polissardo de s'esclau, que com el tengué a sa vorera de la mar, e'hi veu una barqueta de pescadors, i diu an En Juanet:

—¿I ara no t'agradaria anar a pescar amb aqueixa barqueta per endins per endins?

—Massa que m'agradaria! diu s'al·lotó.

S'esclau crida aquells pescadors, los fa un escolt, se posa amb s'al·lotó dins sa barca, i per endins per endins.

Troben, ben lluny de penyes, un illot, i s'esclau diu an En Juanet:

—¿I ara no t'agradaria jugar una estona dalt aquest illot?

—I molt! diu En Juanet.

Es pescadors e'hi atraquen sa barqueta, s'al·lotó bota a s'illot, i ja és partit a fer-hi gambades corrent i saltant d'un cap a s'altre mentres sa barqueta se feia enfora enfora.

Tant s'hi va fer que s'al·lotó ja no la va veure en vert ni en sec quant estigué cansat de córrer i de saltar per dalt aquelles penyes.

Poreu pensar quin esglai no degué esser allò p'En Juanet, que, com se vé d'aquella manera, rompé en plors a les totes.

Plora qui plora, colombrà a s'entrelluu una barca, i ja és partit a cridar i a fer brassetjades a l'aire perque es de sa barca el destriassen i s'hi acostassen.

El destrien, s'hi acosten, li demanen com és que caplleva per allà, los conta sa passada que li han feta, i es capità de sa barca el fa pujar; i, veient-lo tan petit i tan desgraciat i an mateix temps tan atxaravit i amatent, com ell en tants d'anys d'esser casat no en tenia cap de fill, resolué prendre per tal En Juanet.

El fa vestir bé, arriben a ca-seua, el presenta a sa senyora, que també el va rebre amb amor i ben conformada de tenir-lo per fill; i En Juanet tot content i xaravel·los.

El poseu a ses escoles, sortí ben aprenent i estudiador, que era es major de s'escola, i es Capità de Barca i sa Capitana tots contents i gojosos de que los sortís tan acertat aquell al·lotó que los era vengut, com aquell qui diu, de l'aire del cel.

Però heu de creure i pensar i pensar i creure que sa Capitana, que fins llavò havia tengut tan poc bo amb sa comare, cop en sec gira es caire a sa pedra, i sa comare li posa dins es brassos un infantó gros i garrut, i no vos dic res s'alegría que hi hagué dins aquella casa.

No cregueu que per això es Capità ni sa Capitana s'aturassen d'estimar En Juanet ni que comensassen a tenir-lo gens mal a pler.

Però quant aquell infant, que nomia Bernadet, comensà a córrer, un dia se desavé amb En Juanet, i zas! li tira s'injuría, cridant-li: *bort! bort!*

Apuella injuria no caigué en terra; En Juanet l'engospà, i no tengué aturarai fins que hu hagué aclarit que volia dir. Sebre-hu i posar-se trist i trist, fonc tot u

Es Capità i sa Capitana al punt e'hu

notaren, l'agafen i li demanen que és lo que té. Ell les respon que res, però aquells no pararen d'impugnar-lo per que los digués que tenia, fins que a la fi s'al·lotó s'amollà, i los diu tot dret:

—En Bernat me digué *bort*. Jo no sabia que volia dir tal paraula, e'hu he aclarit i m'han assegurat que tothom m'hi té perque no saben a on vaig néixer. I com tothom per amor d'això m'ha de mirar de mal ui, estic ben resolt d'anar-me'n d'aqueixa casa, ple d'agraïment això sí envers de vos-ses mercès, que tant i tant han fet per mi, que mai los ho sabré ni poré agrair així com pertocaria.

Es Capità i sa Capitana tengueren un disgust de mort de tot allò; i per més que pregaren En Juanet que hu deixàs anar, no el pogueren tòrser, fins que, veient que no hi havia altre remei, e'hi allargaren es coll, i es Capità entregà an En Juanet una barca nova de trinca perque s'hi pogués guanyar la vida anant per mar, i llavò li dona sa caixeta a on guardava sa roba que En Juanet duia quant es Capità el trobà demunt aquell illot, que s'esclau le hi havia deixat de polissonada.

Aquí En Juanet se despedí des Capità i de sa Capitana i d'En Bernadet, com si res fos estat, carrega de merques sa barca fins que n'hi caberen, i ja fonc partit de d'allà cap a vendre-les a unes altres terres a on es Capità li digué que li convenia tirar.

Es mariners primer no s'acabaven de fiar d'aquell Capità novell perque el trobaven massa tendre i tenien por de que no li faltàs patriguesa per menar sa barca; però aviat se desenganaren veient que en sabia com es primer, com si no hagués feta altra cosa mai en tota la vida.

I lo bo era que tots es viatges li anaven en popa i guanyava més que no volia, i abocava an es mariners com cap capità del mon, i es mariners, ja hu crec, ben contents i xaravel·los.

Com feia una partida d'anys que navegava sempre amb bona sort, vetaquí que un dia topa una nau de cossaris, que invest sa d'En Juanet, que no anava armat, i no tengué altre remei que rendir-se.

Es Capità d'aqueis cossaris tenia tan mal cor i la duia tant des cristians que, en agafar-ne cap barca, feia esclaus tots es mariners i penjava a s'abre mestre es Capità per que mai li pogués fer sa treveta en res.

Així és que tot d'una que En Juanet i es seus mariners se foren rendits, es Capità des cossaris los va dir tot dret:

—Vltros mariners quedau per esclaus i vos vendré an es qui me'n voldrà donar més de vltros. Ara tu, Capità, no seràs esclau, sino que ara mateix te penjarem a s'abre mestre de sa teua mateixa barca, perque és així que hu faig jo amb tots es Capitans que prenc.

En Juanet el se mirá bé an es Capità des cossaris, i el clavà, vui dir, el va conèixer: era aquell mateix esclau de ca-Na Catalineta, que el deixà demunt aquell illot, de polissonada.

A-les-hores En Juanet digué:

—A un que el pegen, no li neguen mai una gracia que demàn!

—Segons i com! diu es Capità de cossaris. ¡Veiam quina gracia és que demanes tu?

—Que me deixeu obrir una caixeta que duc i mudar-me sa roba! diu En Juanet.

—Concedit! diu es Capità de cossaris.

Aquí En Juanet obrí sa caixa, treu sa robeta que hi tenia, la se posa, li venia molt estreta i casi no s'hi poria atxafegar.

Aquí es Capità des cossaris ja és partit a mirar-lo-se de prim compte.

—¿Què serà això? comensa a pensar ell. Jo he vist aqueix caratge i aqueixa roba! ¿I a on és que l'he vista? ¿a on és? ¡Sé cert que l'he vista; però no puc fer cert a on!

Ets altres cossaris se miraven es Capità, tot extranyat de veure'l tan estafarilat, sensa dir cap paraula, mirant-se En Juanet fit a fit, com si el s'hagués de menjar amb la vista.

Assetsuaixí se pega un toc an es front, dient:

—¡Ara veig qui és! ¡Sí que hu és! Llavò se dirigeix an En Juanet i li diu:

—¿I tu no ets En Juanet, fill d'aquell Carnisser de devant ca-aquell senyor que tenia una fia que nomia Catalina?

—Sí que hu som, per servir-vos! diu En Juanet.

—I ara que'm coneis a mi? diu es Capità des cossaris.

—Prou que vos conec! diu En Juanet. I vos m'haureu conegut amb aquesta roba, ¿no és ver?

—Passa de ver! diu es Capità de cossaris. Res, ja no te penjarem perque ets tu. Pren sa teua barca amb tots es teus mariners, i ves-te'n per allà on vulgues, que ni jo ni es que jo comant, te direm res pus mai.

Aquí En Juanet donà millions de gracies an es Capità des cossaris, li demanà que li mostràs es camí per tornar a ca-seua, aquell le hi mostrà, i En Juanet amb sos mariners i sa barca ide d'allà cap a ca son pare i sa mare!

Dissapte qui vé veurem, si Deu ho vol i Maria, com acabà això d'En Juanet Carnisser.

JORDI DES RECÓ.

Amor de Patria

Quant les volgudes muntanyes deixava el pobre catiu, cullí plorant d'una penya un brot de romaní.

Passa terres i fortunes, però resant cada nit besava el pobre, besava un brot de romaní.

Un dia d'hivern, les ones tregueren un mort ¡ai trist! estret en lanà tenia un brot sec de romaní.

MIQUEL COSTA I LLOBERA, pre.

Noticies de Manacor

Demà a la Parroquia festa de Sant Francesc; hi predicarà Mn. Per. J. Vallespir, Vicari.

Ahir, avui i demà Triduu de la Mare de Deu de Lourdes a l'església de St. Vicens Ferrer. Hi predicà hir i hi predicarà avui lo Rt. P. Juan Casilleres i demà el Rt. P. Caldentey.

A Binisalem és passada a millor vida Sor Maria del Cor de Maria, en el mon, Maria Durán, nadiua de Manacor, de Ca'n Mendat; feia sis anys que eramonja. Al cel la vegem. Amèn.

Aquests dies treu al·lotes de Manacor, dues de Sant Llorens i dues d'Artà, se'n són anades per monges. Deu los deix ben acertar i que siguen sempre ben feels a sa seua vocació de Deu, que es lo que pertoca. Amèn.

Enguany ses girples i esclata-sancs van p'es reconcs ferm però poc que ha plogut, i per això tenen massí preu. Costa des pebre es menjar-ne.

Es representant de *Los Previsores del Porvenir* demanen ce recordem an els associats que, segons uanunci del *Boletín Oficial* de la Associació, n° 123 de juliol d'enguany, la reunió local per l'Assamblea General Ordinaria, corresponet a 1916, se celebrará dia 19 d'aquest mes, i fis el dia 17 s'expedirán els billets d'assistencia an els associats que desitgen i tenen dr d'assistir-hi. Per lo mateix, qui és confrar, que prenga candela.

(1) La me contà Na Rafela Calona, de So'n Servera.